

ผลการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันและลดอุบัติเหตุจราจรทางถนน จังหวัดพะเยา ประจำเดือนพฤศจิกายน 2561

การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนจากระบบรายงานข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บ (IsOnline) กระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งจากการวิเคราะห์ข้อมูลการเสียชีวิต (ข้อมูล 3 ฐาน) ประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดพะเยา สถานีตำรวจภูธรจังหวัดพะเยา และบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน ถึง 30 พฤศจิกายน 2561 พบว่า มีการเกิดอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมด จำนวน 115 ครั้ง มีผู้บาดเจ็บ 112 ราย ผู้เสียชีวิต 8 ราย ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตที่เข้ารับบริการด้านการแพทย์ฉุกเฉิน ทั้งหมดจำนวน 87 ราย (ร้อยละ 71.90) (ตารางที่ 7)

ด้านบุคคล (ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต)

1. ผู้บาดเจ็บจำนวน 112 ราย แบ่งเป็นชาย 81 รายและหญิง 31 ราย ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 10 - 19 ปี จำนวน 23 ราย (ร้อยละ 20.54) รองลงมาคือช่วงอายุ 50 - 59 ปี จำนวน 22 ราย (ร้อยละ 19.64)
2. ผู้เสียชีวิตเป็นชายทั้งหมด 8 ราย เสียชีวิตเท่ากันที่ช่วงอายุ 20 - 29 ปี, 40 - 49 ปี และ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 25.00)

ด้านเวลา (ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต)

1. ช่วงเวลาที่ได้รับอุบัติเหตุและบาดเจ็บมากที่สุด ช่วงเวลา 12.00-15.59 น. จำนวน 35 ราย (ร้อยละ 31.25) รองลงมาคือ 08.00-11.59 น. จำนวน 34 ราย (ร้อยละ 30.36)
2. ช่วงเวลาที่ได้รับอุบัติเหตุและเสียชีวิตมากที่สุด ช่วงเวลา 16.00-19.59 น. จำนวน 6 ราย (ร้อยละ 75.00) รองลงมาคือช่วงเวลา 12.00-15.59 น. จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 25.00)

ด้านพาหนะและพฤติกรรมเสี่ยง

ผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เกิดอุบัติเหตุโดยรถจักรยานยนต์ รวมทั้งหมด 89 ราย (ร้อยละ 74.17) รองลงมาคือจักรยานและสามล้อ 15 ราย (ร้อยละ 12.50)

โดยผู้ที่ขับขี่รถจักรยานยนต์และผู้โดยสารส่วนใหญ่มีพฤติกรรมไม่สวมหมวกนิรภัยที่ร้อยละ 87.23 และไม่คาดเข็มขัดนิรภัยที่ร้อยละ 68.57 นอกจากนี้ยังพบว่าจำนวน 45 ราย (ร้อยละ 40.18) จากผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตทั้งหมด มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

ด้านสถานที่

อำเภอที่มีจำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือ อำเภอดอกคำใต้ (26 ครั้ง) รองลงมา ได้แก่ อำเภอเมืองพะเยา (24 ครั้ง) อำเภอปง (19 ครั้ง) อำเภोजุน (14 ครั้ง) อำเภอเชียงม่วน (11 ครั้ง) อำเภอแม่ใจ (9 ครั้ง) อำเภอเชียงคำ (6 ครั้ง) อำเภอภูซาง (4 ครั้ง) และอำเภอภูกามยาว (2 ครั้ง) ตามลำดับ

สรุปผลและข้อสังเกต

สถานการณ์อุบัติเหตุจากรถทางถนน เดือนพฤศจิกายน ปีงบประมาณ 2562 เปรียบเทียบเดือนตุลาคมที่ผ่านมา พบว่า ผู้ขับขี่ รถจักรยานยนต์ มีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุสูงที่สุดและส่วนใหญ่มีพฤติกรรมไม่สวมหมวกนิรภัย โดยอำเภอดอกคำใต้กับอำเภอเมืองพะเยา ยังมีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุสูงที่สุดเช่นเดียวกับเดือนตุลาคม ช่วงเวลาสำคัญที่มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตสอดคล้องกันทั้งสองเดือน ได้แก่ ช่วงเวลา 12.00 – 15.59 น. นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ 2561 พบว่า เดือนพฤศจิกายนในปีงบประมาณนี้ มีจำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุ จำนวนผู้บาดเจ็บสูงขึ้นมากกว่าเดิม แต่มีจำนวนผู้เสียชีวิตและอัตราการเสียชีวิตลดลงจากเดิม

ข้อมูลผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน

แหล่งที่มาของข้อมูลผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต คือ การบันทึกข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บของโรงพยาบาลทุกแห่ง โดยโปรแกรมสำเร็จรูปและข้อมูลผู้เสียชีวิตจากการบูรณาการข้อมูล 3 ฐาน ประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา สถานีตำรวจภูธรจังหวัดพะเยาและบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และตามเกณฑ์ของศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนผู้บาดเจ็บ นับเฉพาะผู้ที่ Admit และ Refer เท่านั้น

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนการเกิดอุบัติเหตุ จำนวนผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน

จำนวน (ครั้ง)	ผู้บาดเจ็บ (112 ราย)		ผู้เสียชีวิต (8 ราย)	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
115	81	31	8	-

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุ ผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิตและอัตราการตาย จำแนกตามสถานที่เกิดเหตุ

สถานที่เกิดเหตุ	จำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุ (ครั้ง)	บาดเจ็บ (ราย)	เสียชีวิต (ราย)	จำนวนประชากร	อัตราการตายต่อประชากรแสนคน	อัตราการตายต่อประชากรแสนคน (สะสม)
เมืองพะเยา	24	24	1	120,939	0.83	3.31
จุน	14	15	1	49,819	2.01	2.01
เชียงคำ	6	5	1	77,121	1.30	1.30
เชียงม่วน	11	11	-	18,871	-	5.30
ดอกคำใต้	26	24	3	69,571	4.31	4.31
ปง	19	18	1	52,858	1.89	1.89
แม่ใจ	9	10	-	33,886	-	-
ภูซาง	4	3	1	32,323	3.09	3.09
ภูกามยาว	2	2	-	21,189	-	-
รวม	115	112	8	476,577	1.68	2.52

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต จำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	บาดเจ็บ (ราย)	ร้อยละ	เสียชีวิต (ราย)	ร้อยละ
0 – 9 ปี	3	2.68	-	-
10 – 19 ปี	23	20.54	-	-
20 – 29 ปี	16	14.29	2	25.00
30 – 39 ปี	11	9.82	1	12.50
40 – 49 ปี	21	18.75	2	25.00
50 – 59 ปี	22	19.64	1	12.50
60 ปี ขึ้นไป	16	14.29	2	25.00
รวม	112	100.00	8	100.00

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต จำแนกตามช่วงเวลาเกิดเหตุ

ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ	บาดเจ็บ (ราย)	ร้อยละ	เสียชีวิต (ราย)	ร้อยละ
00.00-03.59 น.	12	10.71	-	-
04.00-07.59 น.	12	10.71	-	-
08.00-11.59 น.	34	30.36	-	-
12.00-15.59 น.	35	31.25	2	25.00
16.00-19.59 น.	18	16.07	6	75.00
20.00-23.59 น.	1	0.89	-	-
รวม	112	100.00	8	100.00

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต จำแนกตามพาหนะที่เกิดเหตุ

พาหนะ	บาดเจ็บ (ราย)	ร้อยละ	เสียชีวิต (ราย)	ร้อยละ
จักรยานและสามล้อ	15	13.39	-	-
จักรยานยนต์	81	72.32	8	100.00
รถยนต์ (แก๋ง, ปิคอัพ, รถตู้)	13	11.61	-	-
รถบรรทุกหนัก (6ล้อขึ้นไป)	1	0.89	-	-
ไม่ทราบ	2	1.79	-	-
รวม	112	100.00	8	100.00

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต จำแนกตามสถานะขับขี่

สถานะ	บาดเจ็บ (ราย)	ร้อยละ	เสียชีวิต (ราย)	ร้อยละ
คนเดินเท้า	2	1.79	2	25.00
ผู้ขับขี่	92	82.14	7	75.00
ผู้โดยสาร	16	14.29	-	-
ไม่ทราบ	2	1.79	-	-
รวม	112	100.00	8	100.00

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต จำแนกตามการนำส่งโรงพยาบาล ณ จุดเกิดเหตุ

นำส่งโดย	บาดเจ็บ (ราย)	ร้อยละ	เสียชีวิต (ราย)	ร้อยละ
ไม่มีผู้นำส่ง	13	11.61	3	37.50
ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินระดับสูง (ALS)	21	18.75	1	12.50
ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินระดับพื้นฐาน (BLS)	19	16.96	1	12.50
ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (FR)	43	38.39	2	25.00
ญาติ/ผู้เห็นเหตุการณ์	16	14.29	1	12.50
รวม	112	100.00	8	100.00

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนผู้เสียชีวิตจากการบูรณาการข้อมูล 3 ฐาน ประจำปีงบประมาณ 2562 จำแนกรายเดือน

หน่วยงาน	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	รวม
สาธารณสุข	4	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
ตำรวจ	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
บริษัทกลางฯ	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
บูรณาการ 3 ฐาน	4	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนผู้เสียชีวิต จำแนกตามจุดที่เสียชีวิต ประจำปีงบประมาณ 2562 จำแนกรายเดือน

ประเภท	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	รวม
ณ จุดเกิดเหตุ	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
แผนกฉุกเฉิน (ER)	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
แผนกผู้ป่วยใน (WARD)	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
รวม	4	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12

ข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยง

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนผู้บาดเจ็บที่มีพฤติกรรมในการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การคาดเข็มขัดนิรภัยและ การสวมหมวกนิรภัย (นับเฉพาะผู้บาดเจ็บ (Admit,Refer))

พฤติกรรม	เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (ราย)	ร้อยละ	เข็มขัดนิรภัย (ราย)	ร้อยละ	หมวกนิรภัย (ราย)	ร้อยละ
ไม่ใช้	64	57.14	24	68.57	82	87.23
ใช้	45	40.18	1	2.86	3	3.19
ไม่ทราบ	3	2.68	10	28.57	9	9.57

สรุปอัตราตายจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน

อัตราตายจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน (สะสมปีงบประมาณ 2562) รวม 2.52 ต่อแสนประชากร และสามารถจัดลำดับอำเภอที่มีอัตราการเสียชีวิตมาก – น้อยที่สุด ได้ดังนี้

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนผู้เสียชีวิตสะสม (ราย)	อัตราต่อแสนประชากร
1	เชียงใหม่	1	5.30
2	ดอยคำใต้	3	4.31
3	เมืองพะเยา	4	3.31
4	ภูซาง	1	3.09
5	จุน	1	2.01
6	ปง	1	1.89
7	เชียงคำ	1	1.30
8	แม่ใจ	-	-
9	ภูกามยาว	-	-
จังหวัดพะเยา		12	2.52